

LÄHTÖKOHTIA TIEDONHAKUUN HISTORIAN OPISKELIJOILLE

VILLE VUOLANTO ja MINNA HARJULA,

Jouni Keskistä erityisesti kiittäen

Tampereen yliopisto / Historia

19.1.2018

SISÄLLYS

PERUSTIEDOT

KIRJASTOT

ARKISTOT

TIETOKANNAT JA TIETOKANTAHAUT

YLEISEN HISTORIAN LÄHDEAINEISTOJA TAMPEREELLA (lyhyt yhteenveto)

JOHDANTO

Allaolevat vinkit, neuvot sekä linkit ovat suuntaa-antavia mutta käytössä hyväksi havaittuja. Minkäänlaiseen kattavuuteen ei kahdeksassa sivussa ole mahdollista tietenkään päästä.

On myös syytä pitää mielessä, että tehokas tiedonhaku lähtee parhaiten liikkeelle henkilökohtaisista asiantuntijoiden konsultoinneista (opettajat, tutkijat).

KIRJASTOT

Suomessa: tieteelliset kirjastot, yleiset kirjastot, erikoiskirjastot: <http://www.kirjastot.fi/>

Kansalliskirjasto (Helsingin Yliopiston kirjasto HYK) <http://www.kansalliskirjasto.fi/>

- kansalliskokoelma (**Fennica**): täydellisin kokoelma Suomessa julkaistua materiaalia: suomalainen painettu kirjallisuus, av-aineistoa sekä ulkosuomalaista ja Suomea koskevaa ulkomaista kirjallisuutta. Kirjojen lisäksi sanoma- ja aikakauslehtiä, nuotteja, karttoja, luetteloimattomia pienpainatteita ja julisteita, musiikki- ja puheäänitteitä (<https://fennica.linneanet.fi/>)
- yleiskatsaus kokoelmiin <https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/collections/search>
- DIGI. Kansalliskirjaston digitoidut aineistot: sanomalehdet, aikakauslehdet, pienpainatet <http://digi.kansalliskirjasto.fi/>
- aineistotilaukset: <https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/asiointi/aineistotilaukset>
- Huomaa HYK:n erikoiskirjastot:
 - Amerikka -kirjasto <http://finland.usembassy.gov/arc.html>
 - Slaavilainen kirjasto <https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/kokoelmat/slaavilainen-kirjasto>
 - lukuisa määrä erikoiskokoelmia, mm. kartat, käsikirjoitukset

Tampereen yliopiston kirjasto: <http://www.uta.fi/kirjasto/>

Linna kirjojen lisäksi mm. aikakauslehdet; tilastot, virallisjulkaisut, opinnäytteet, EU- ja YK-kokoelmat, käsikirjoituskokoelmat jne.

Tertio lääketieteellinen osastokirjasto

Sanomalehtikokoelma, päätalo: <http://www.uta.fi/kirjasto/kokoelmat/sanomalehtivarasto.html>

HUOM: Lainat Kuopion Varastokirjastosta Linnaan Andor-tietokannan kautta, hinta 5 e

<http://www.uta.fi/kirjasto/palvelut/kaukopalvelu/henkiloasiakkaat/yhteislainaus.html>

Historian oppiainekirjasto (B 3084): oppiaineessa tehdyt gradut, alan bibliografiat, tilastoja, valtiopäiväasiakirjoja, Suomen asetuskokoelma, Tampereen kunnalliskertomukset, Keskiajan materiaalia Tampereella –luettelo, ks. <https://www.uta.fi/opiskelunopas/opintojen-aikana/opintojen-suorittaminen/opiskelukaytannot#his> : Huomaa erityisesti seuraavat sähköiset luettelot ja materiaalit, jotka löytyvät alavalikoista *‘Tutkimuksen apuvälienitä, luetteloita, bibliografioita’*

- Yhdysvaltain historian alkuperäislähteitä Tampereen yliopistossa
- Oppiaineen hallussa oleva yleisen historian mikrofilmiaineisto
- Uuden ajan alun historiaa koskevia aineistoja ja luetteloja Tampereella
- Oppiaineen hallussa oleva Suomen historian mikrofilmiaineisto
- Lista oppiaineen hallussa säilytettävistä lehtien mikrofilmeistä
- Rahad –projektin digitoimia tuomiokirja- ja sotilasrulla-aineistoja 1500-1700-luvuilta. Ks.myös projektin internet- sivut: <http://www.uta.fi/laitokset/historia/rahad/aineistot.html>
- Lista oppiainekirjaston lahjoituskirjoista, joita ei löydy Tamcatista

Erikoiskirjastot (Hakuportaali, jossa mukana osa erikoiskirjastoista: <http://www.erikoiskirjastot.fi/>

esim. Baltia-kirjasto <http://www.tuglas.fi/index.php?id=264>

Deutsche Bibliothek (<http://www.deutsche-bibliothek.org/>)

Donnerska institutet. Steinerbiblioteket (uskontotiede, etnografia:

http://www.abo.fi/forskning/sv/donnerska_institutet

Nuorisotiedon kirjasto <http://www.nuorisotiedonkirjasto.fi>

Raittiuskeskuskirjasto <http://raitis.fi/raittiudenystavat2/raitiuskeskuskirjasto/>

Ranskan kulttuurikeskuksen kirjasto <http://www.france.fi/category/helsinki-fi/kirjasto/>

Siirtolaisuusinstituutin kirjasto <http://www.migrationinstitute.fi/fi/tietopalvelut/kirjasto>
Studium Catholicum (kirkkohistoriallista, mm. keskiajan materiaalia) <http://www.studium.fi/>
Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjasto <http://www.finlit.fi/kirjasto/>
Kansallisen audiovisuaalisen instituutin kirjasto (KAVI) <https://www.kavi.fi/fi/kirjasto>
Työväenliikkeen kirjasto <http://www.tyovaenperinne.fi/>
Urheilukirjasto <http://urheilumuseo.fi/Default.aspx?tabid=3726>
jne

- Huom. myös **ystävyyssseurojen ja suurlähetystöjen kirjastot** etsittäessä tietoja jostain tietystä maasta

Yleiset kirjastot

- maakuntakirjastot erikoistuneet ko. aluetta koskevan materiaalin tallentamiseen: esim. Tampereen kaupunginkirjasto toimii Pirkanmaan maakuntakirjastona. Aineistohaku PIKI: <https://piki.verkkokirjasto.fi/>

ARKISTOT

Kansallisarkisto <http://www.arkisto.fi/>

Ks. Kansallisarkiston tietokannat (mm. Vakka, Astia) sekä linkit erityisalojen arkistotietokantoihin: <http://www.arkisto.fi/fi/aineistot>. Erityisesti on mainittava

- Kansallisarkiston digitaaliarkisto: <http://digi.narc.fi/digi/>, jonka aineistot täydentyvät jatkuvasti sekä
- Arkistojen Portti: <http://wiki.narc.fi/portti/index.php/Etusivu>: "Portti on eri arkistojen yhdessä kehittämä ja ylläpitämä verkkopalvelu, jonka avulla saat neuvoja ja vinkkejä paperimuotoisten sekä jo digitoitujen aineistojen käytöstä. Portti sisältää vain vähän asiakirjoja, mutta opastaa miten niiden jäljille pääsee".

Muita suomalaisia arkistoja (hyvä linkki: http://agricola.utu.fi/historian-aarelle/Suomalaiset_arkistot)

Ulkoasiainministeriön arkisto

Eduskunnan arkisto

Tilastoarkisto

Kaupunkien ja kuntien arkistot

Yksityiset keskusarkistot <http://www.yksityisetkeskusarkistot.fi/>

Kansan Arkisto

Keskustan ja Maaseudun Arkisto

Porvarillisen Työn Arkisto

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

Suomen Urheiluarkisto

Svenska centralarkivet

Svenska litteratursällskapet i Finland

Toimihenkilöarkisto

Työväen Arkisto

Yritysarkistot, esim:

Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkisto

Perinnearkistot, mm.

Museovirasto (mm. Kansatieteen käsikirjoitusarkisto ja Keruuarkisto)

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura <http://www.finlit.fi/>

Kansanperinteen arkisto Tampereen yliopisto <http://www.uta.fi/yky/tutkimus/kansanperinne.html>

Tietoarkisto FSD

Arkistoituja tutkimusaineistoja, survey-tutkimuksia sekä laadullista aineistoa ks. palveluportaali Aila: <http://www.fsd.uta.fi/fi/>

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (KAVI)

KAVIN Ritva-tietokannassa keskeisten kotimaisten radio- ja tv-kanavien ohjelmavirta vuodesta 2009 alkaen;

Ylen tuottamia tv-ohjelmia vuodesta 1957 alkaen. <https://kavi.fi/fi>

Ulkomaiset arkistot

Näitähän riittää, alkupaloiksi ks. http://agricola.utu.fi/historian-aarelle/Ulkomaiset_arkistot

TIETOKANNAT JA TIETOKANTAHAUT

ANDOR on tiedonhakuportaali, jonka kautta on mahdollista saada käyttöön kaikki TaY:n yliopiston kirjastoon hankitut elektroniset aineistot kirjastoluetteloista tieteellisten elektronisten lehtien kokoteksteihin. Linkki yliopiston kirjaston etusivulta: <http://www.uta.fi/kirjasto/> . Huom! Kokemus on osoittanut, että kirjoja etsiessä on syytä käyttää 'vanhaa' TamCat –tietokantaa: <https://tamcat.finna.fi/> .

FINNA “– Suomen arkistojen, kirjastojen ja museoiden aarteet samalla haullla” on palvelu, johon pyritään yhdistämään eri arkistojen, kirjastojen ja museoiden tietokannat yhden hakutoiminnon alle. Laajenee jatkuvasti ja muuttuu siten yhä tärkeämmäksi. Sisältää jo nyt esim. Kansalliskirjaston, Museoviraston, Kansallismuseon sekä useiden maakunta-arkistojen ja kaupunginmuseoiden kokoelmaluettelot, sekä laajasti esim. kuva-aineistoa suoraan selattavana. <https://www.finna.fi/>

FENNICA– *Suomen kansallisbibliografia* on suomalaisen julkaisutuotannon tietokanta. Se sisältää tietoja kirjoista vuodesta 1488, lehdistä vuodesta 1771, sarjajulkaisuista, kartoista, audiovisuaalisesta ja elektronisesta aineistosta. Siinä on myös ennakkotietoja tulevista julkaisuista sekä tietoja ulkomailla ilmestyneistä kirjoista, joiden tekijä on suomalainen tai jotka koskevat Suomea. Fennica-tietokannassa on lisäksi uutuusluettelo sekä kansalliskokoelmasta puuttuvan kauno- ja tietokirjallisuuden luettelo. <https://fennica.linneanet.fi/>

MELINDA sisältää Suomen kansallisbibliografian sekä metatiedot yliopistokirjastojen, useimpien yhteiskirjastojen ja OKM:n alaisten ammattikorkeakoulukirjastojen, Eduskunnan kirjaston, Varastokirjaston ja Tilastokirjaston tietokantoihin sisältyvistä aineistoista. Yleisistä kirjastoista mukana ovat Tampereen kaupunginkirjasto - Pirkanmaan maakuntakirjasto ja Kokkolan kaupunginkirjasto - maakuntakirjasto. Melindasta muodostuu vaihteittain kaikkien suomalaisten kirjastojen yhteinen metatietovaranto. <http://melinda.kansalliskirjasto.fi>

ARTO on kotimaisten aikakauslehti- ja monografia-artikkelien viitetietokanta ja metatietovaranto. ARTOn tiedot ovat haettavissa oman käyttöliittymän lisäksi Finnassa. ARTOon tallennetaan artikkeliviitteet kattavasti n. 350 jatkuvasti ilmestyvästä aikakauslehdestä. Tieteellisten lehtiartikkelien viitteiden lisäksi artikkeliviitteitä eri löytyy ammatti- ja harrastelehdistä sekä kokoomateoksista. Aineistoa on kattavimmin 1990-luvun alusta lähtien, mutta myös vanhempaa artikkeliaineistoa koskevia viitteitä on paljon. ARTOssa on viitetietojen lisäksi runsaasti linkkejä artikkelien kokoteksteihin: <https://arto.linneanet.fi>

DORIA on Kansalliskirjaston ylläpitämä julkaisuarkisto, jossa on usean organisaation tuottamaa sisältöä, mm. Kansalliskirjaston digitoituja kortistoja ja kokoelmaluetteloita, Tilastokeskuksen tilastoja; Elektran, jossa kotimaisten tieteellisten lehtien artikkeleita pääosin pdf-muodossa, sekä elektronisia kirjoja; karttoja jne. <https://www.doria.fi/> - tässä esimerkiksi Doriasta löytyvä digitoitu Kansalliskirjaston kokoelmaaineisto: <https://www.doria.fi/handle/10024/4194>

HUOM! HAKUTEKNIikka:

Mieti perusteellisesti erilaisia hakumahdollisuuksia. Tutustu tietokantojen opasteisiin!

- sukunimi vai sukunimi ja etunimi: saman henkilön teoksia on voitu viedä tietokantaan eri tavoilla Hjelt A., Hjelt Aug., Hjelt Aug. J., Hjelt August, Hjelt August Johannes jne
- sanojen valinta: työllisyys vai työttömyys
- sanojen kirjoitusmuoto: Lapuan liike vai Lapuanliike
- sanojen katkaisu: tervey? saira?
- eri kielet: Augustinus vai Augustine; Brasilia, Brasil vai Brazil
- haun rajaus: tietyt vuodet, julkaisumaa, kieli

- tietokannoissa ei ole kaikkea kirjastoista löytyvää materiaalia. Tietokantoja täydennetään takautuvasti, joten tilanne muuttuu koko ajan

Bibliografiat eli kirjaluetelot:

Sopivan aihealueen painettu erikoisbibliografia voi säästää aikaa tiedonhaussa. Bibliografiat voivat olla kirjastotietokantoja kätevämpiä silloin, kun etsii tiettyä aikana julkaistua kirjallisuutta.

Kansallisbibliografiat

Sisältävät tietoa kaikista kirjoista (ja usein aikakauslehdistä) jotka on painettu tai julkaistu jossain maassa tai kielellisesti rajatulla alueella. Kattavuuksissa on eroja.

- Suomessa: **Fennica** (ks edellä) ja painetut kansallisbibliografiat: *Suomen kansallisbibliografia 1488-1700 (1996)*; *Suomalainen kirjallisuus 1544-1938*, ilmestynyt 15 osana; *Suomen kirjallisuus 1939-*
- vastaavat ruotsinkieliset: *Katalog öfver den svenska litteraturen i Finland* kattaa vuodet 1886-1938. Vuodesta 1939 alkaen kansallisbibliografiassa on ollut maassa painettu kaikenkielinen kirjallisuus
- Kirjallisuutta kansallisbibliografioista:
 - Bell, B.L., *An annotated guide to current national bibliographies*. 2. completely rev. ed. (UBCIM publications, New series ; vol. 18.). IFLA & Saur, München 1998.
 - Domay, F., *Bibliographie der nationalen Bibliographien*. Hiersemann, Stuttgart 1987.

Historialliset bibliografiat

- Suomen Historiallinen bibliografia ARTOssa. Suomen historiallinen bibliografia on koottu Kansalliskirjaston vapaakappaleaineistosta ja ulkomaisista julkaisuista. Historiallinen bibliografia sisältyy ARTOon kattavasti vuodesta 1960 alkaen. 1950-luvusta on tallennettu ARTOon noin puolet ja vanhempaakin aineistoa löytyy satunnaisesti. Suomen historiallisen seuran julkaisema painettu bibliografia ulottuu aina vuoteen 1544 asti, vuodesta 1991 alkaen aineisto löytyy vain ARTOsta. Historialliseen bibliografiaan kohdistuva ARTO-haku: <https://arto-tomcat.linneanet.fi/histbib.htm>

Painettuna historiallinen bibliografia löytyy mm. oppiainekirjastosta:

Suomen historiallinen bibliografia 1544-1900/1901-1925/1926-1950/1951-60/1961-70/1971-80

Muut bibliografiat

- Paikallisbibliografiat: esim. *Paikallishistoriallinen bibliografia* 1-6. Helsinki 1965; Pirkanmaan bibliografia 1-3. Tampere 1966, 1977, 1986.
- Erikoisbibliografiat. Esimerkkejä:
 - Kivikoski, Ella, *Suomen arkeologinen bibliografia*. Helsinki 1984
 - Liikanen, Ilkka, *Suomen työväenliikkeen historiallinen bibliografia*. Helsinki 1979
 - Pitkänen, Kari, *Suomalaisen väestöntutkimuksen bibliografia 1756-1944*. Helsinki, Suomen väestötieteen yhdistys 1983
 - *Suomalaisen itsemurhakirjallisuuden bibliografia 1832-1989*. Kellokoski, Kellokosken sairaala 1990
 - Turpeinen, Tapio, *Suomalaisen seksuaalikirjallisuuden bibliografia 1549-1989*. [Kellokoski] Kellokosken sairaala 1991
- Internetbibliografiat

Internetistä löytyy lukuisten eri erikoisalojen bibliografioita. Luonnollisesti niiden kattavuuksissa on suuria eroja (tärkeää on osata myös tarkistaa, milloin sivua on viimeksi päivitetty). Esim.

- *Kuolema ja kulttuurien tutkimus –bibliografia 1989-2004*
<http://www.finlit.fi/kirjasto/julkaisu/kuolema2.htm>
- *Afrikan historian lähdeaineistot, bibliografiat, aikakausjulkaisut ja akateemiset opinnäytteet Suomessa* <http://agricola.utu.fi/julkaisut/luettelot/afrikan-historia/afrsis.html>
- *Children in the Ancient World and the Early Middle Ages. A Bibliography*
<http://www.hf.uio.no/ifikk/english/research/projects/childhood/biblio-2016.pdf>

Hakuteokset

- Tietosanakirjat
 - yleiset, esim. *Tietosanakirja I-XI*. Otava, Helsinki 1909-1922 tai *Encyclopedia Britannica*
 - erityisalut, esim. *Oxford Classical Dictionary*, 4th ed. Oxford 2012.

- Internetissä, esim. *Catholic Encyclopedia*, 1905-1914, <http://www.newadvent.org/cathen/>
- Internethaut. Esim. Google (<http://www.google.com>) tai Amazon (<http://www.amazon.com>)

Kirkonkirjoja ja tuomiokirjoja

- osin digitoituina, ks. HisKi: <http://hiski.genealogia.fi/historia/> (kirkonkirjoihin kuuluvien kastettujen, vihittyjen ja haudattujen luetteloiden hakemistotietokanta), sekä Suomen sukuhistoriallisen yhdistyksen digitointiprojektit (<http://www.sukuhistoria.fi/sshy/index.htm> ks. vasen palkki => Arkistot)
- Tuomiokirja-aineistojen esittely: <http://wiki.narc.fi/portti/index.php/Tuomiokirjat>
- myös Ruotsin valtionarkiston SVAR –tietokanta: <https://sok.riksarkivet.se/svar-digitala-forskarsalen>

Sanoma- ja aikauslehdet

[Http://digi.kansalliskirjasto.fi/](http://digi.kansalliskirjasto.fi/):

- sanomalehdet: kaikki lehdet digitoitu 1771-1910. Muutamat tätä uudemmat digitoidut sanomalehdet ovat käytettävissä kaikissa vapaakappalekirjastoissa sekä Tayn kansanperinteen arkistossa
- aikauslehdet: Vuoteen 1910 asti digitoidut aikauslehdet ovat verkossa vapaasti käytettävissä. Tätä uudemmat aikauslehdet ovat käytettävissä kaikissa Suomen vapaakappalekirjastoissa sekä Tayn kansanperinteen arkistossa. Suomi-lehti, Historiallinen aikauskirja ja Lakimies-lehti ovat lisensikäytössä sopimuksen tehneissä yliopistoissa ja yleisissä kirjastoissa.

Ks. myös:

- V. Kaarna & K. Winter, *Suomen sanomalehdistön bibliografia 1771-1963*
- Kurikka J. & Takkala, M., *Suomen aikauslehdistön bibliografia 1782-1955*. Helsinki 1983.
- Takkala, M., Ortamo A-M & Tommila, P., *Suomen aikauslehdistön bibliografia 1956-1977*. Helsinki 1986.
- *Suomen lehdistön historia 1-10*. 1985-1992
- *Suomen aikauslehti-indeksi 1959-1981*.
- *Suomalaisia aikauslehtiartikkeleita 1982-*
- *Brages pressarkiv*, Helsinki <http://www.bragespressarkiv.fi/> Arkistossa koottuna lehtileikkeitä ruotsinkielisistä lehdistä vuodesta 1860 lähtien. Databasen Presstanda, från 1990 till 2014, innehåller över 380 000 referenser till artiklar ur finlandssvenska dagstidningar
- *ARTO* –tietokanta (ks. edellä)
- *Kontentti* – tietokanta vanhojen suomalaisten aikauslehtien sisällysluetteloista, sis. 15 vuotta vanhempia aikauslehtia. Tietokannan lehdet löytyvät Varastokirjaston kokoelmista, joten haussa löytyvät **artikkelit ovat kirjastojen tilattavissa** <http://www.nrl.fi/digiphpt/kontentti.php>
- Ulkomaiset: Sattumanvaraisesti eri kirjastoissa pitkiäkin sarjoja => haettava kirjastotietokantojen avulla. Joistakin lehdistä artikkelikohtaiset erittäin käyttökelpoiset indeksit, esim. New York Times index (Kansalliskirjasto)

Lait ja asetukset

Suomen säädöskokoelma: <http://www.finlex.fi/fi/>

Painetut Suomen asetuskokoelmat:

- *Finlands allmänna författningar / Finlandsförfattningssamling, 1808–1859*
- Suomen asetuskokous / Suomen asetuskokoelma / Suomen säädöskokoelma 1860-
- Muista hakemistot: Suomen asetuskokoelma. Asiarekisteri 1808-1889/1890-1909 jne

Valtiopäiväasiakirjat

Sähköiset valtiopäiväasiakirjat (1991-)

<https://www.eduskunta.fi/FI/search/Sivut/vaskireults.aspx>

Painetut valtiopäiväasiakirjat (1809-)

ks. <https://www.eduskunta.fi/FI/tietoeduskunnasta/kirjasto/aineistot/eduskunta/valtiopaivaasiakirjat-tietopaketti/Sivut/Painetut-valtiopaivaasiakirjat.aspx>

- Asiahakemistojen avulla on helppo löytää tekstit: Suomen säätyvaltiopäivien pöytä- ja asiakirjojen sisällysluettelo 1809-1906; Suomen eduskunnan pöytä- ja asiakirjojen sisällysluettelo 1907-1914 jne

- Ulkomaiset. Esim. eduskunnan kirjastossa mm. Pohjoismaisia ja Ison-Britannian (British Parliamentary Papers (BBP) valtiopäiväasiakirjoja

Puolueohjelmat

POHTIVA-tietovarantoon on koottu suomalaisten puolueiden ohjelmia sekä muita keskeisiä poliittisia tekstejä. Yhteensä 917 poliittista ohjelmaa vuosilta 1880 - 2016 kaikkiaan 76 puolueelta

<http://www.fsd.uta.fi/pohtiva/>

Tilastot

- Suomen tilastollinen vuosikirja (STV) 1879-: vuosijulkaisu, joka sisältää valikoiman keskeisimpiä tilastotietoja eri aloilta
- Suomen virallinen tilasto: painetut sarjat I–XXXVII
- Digitoituna ks. <http://www.doria.fi/handle/10024/67150>
- STATFIN tietokanta sisältää Suomea koskevaa keskeistä <http://tilastokeskus.fi/tup/statfin/index.html>
- <https://www.stat.fi/til/index.html>
- Kansainvälisistä tilastoista ks. Kansainvälisen tilastotiedon opas <http://www.stat.fi/tup/kvportaali/index.html> sekä **Fleming, Michael C.**, International Statistics Sources: subject guide to sources of international comparative statistics. Routledge, London 1995.

Komiteanmietinnöt

- Varhaisista mietinnöistä erillinen luettelo *Suomen lainopillinen kirjallisuus*, osa 1 1809-1848
- *Valtion komiteanmietinnöt. Luettelo komiteain mietinnöistä ja ehdotuksista* 1859-1938.
- *Valtion komiteanmietinnöt* 1930-60/1961-75/1976-90
- luetteloita myös *Valtion virallisjulkaisut* -bibliografiassa 1961-1996

Esimerkkejä muista aineistoista => näitä on internet pullollaan (mutta kaikki eivät aina luotettavia)

- **Koivu ja tähti.** Nuorisokirjallisuus Suomessa 1543-1899 <http://www.nettiposti.com/sni/tk/haku.cgi>. Noin 2000 lapsille tai nuorille suunnattua kirja- tai lehtinimekettä eri painoksineen ja laitoksineen. Jokaisesta nimekkeestä annetaan tekijä-, kustantaja- ja alkuperätiedot sekä kuvataan julkaisun sisältöä, ulkoasua ja kuvitusta myös kuvanäytein
- **Canadiana Online** (<http://www.canadiana.ca/>) Canadiana is a digital library providing access to Canada's printed heritage. It features works published from the time of the first European settlers up to the present era.
- www.papyri.info: Antiikin kreikankielisten papyrus- ja ruukunsirpaletekstien hakukoneella varustettu tietokanta; linkit internet-editioihin ja käännöksiin; kirjallisuutta, kuvia jne.
- **The Charles Booth Online Archive** (<http://booth.lse.ac.uk/>) Poverty maps of London 1898-1899
- **Diplomatarium Fennicum** (<http://df.narc.fi/>) Suomen keskiaikaiset dokumenttilähteet on-line.

Hyödyllisiä lähtökohtia tutkimukseen

- Tutustu ehdottomasti *Agricolaan* eli Suomen historiaverkkoon <http://agricola.utu.fi/>
- *Internet History Sourcebooks project*, <http://www.fordham.edu/halsall/> The Internet History Sourcebooks are collections of public domain and copy-permitted historical texts presented cleanly (without advertising or excessive layout) for educational use. Ancient, Medieval and Modern collections
- *Keskiajan avain*, toim. Lamberg, Marko; Lahtinen, Anu; Niiranen, Susanna. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura 2009.
- Ville Vuolanto: *Apuneuvoja antiikin tutkimukseen*, 2016: http://www.uta.fi/opiskelunopas/sites/opiskelunopas/files/inline-files/apuneuvojaantiikintutkimukseen2016_yky_his.pdf

YLEISEN HISTORIAN LÄHDEAINEISTOJA TAMPEREELLA (LYHYT YHTEENVETO)

- lisätiedot: kysy historian oppialan asiantuntijoilta

A) Erilliset kokoelmat

- oppiaineen mikrofilmikokoelmat
 - Kultarannikko
 - Lehtiä Iso-Britanniasta 1882 ja vasemmistolehtiä 1910 – 30- luvuilta

- Lehtiä ja dokumentteja Saksasta 1840-l. – 1930-l.: politiikkaa, kansallissosialisteja ja sosiaalidemokraatteja
- USA mm. sekalaisia paikallislehtiä 1960 –l., ulkopoliittikkaa, civil rights- ja Vietnam dokumentteja kylmän sodan ajoilta, sekä USAn ulkoasiansuhteita ennen 1929 (pääasiassa sijoitettuna pääatalon sanomalehtisaliin)
- *Illegale blade og boeger* 1940-45
- oppiaineen CD-rom, joka sisältää kaikki antiikin ajan latinankielisten kirjailijoiden tekstit
- oppiaine: maailmanhistorian yleisesityksiä ympäri maailmaa ennen 1946, sekalaista materiaalia (muistelmia etc., Ruotsin historiaa, historiografiaa, Itävaltaa, Viroa)
- Marjatta Hietalan kokoelma (oppiaineen kirjastossa)
 - kansanterveyden historiaa käsitteleviä lehtiä 1910-l. – 1960-l. (etupäässä Mannerheimin lastensuojeluliittoon liittyviä); vanhoja kv. Tilastojulkaisuja
- Ns. natsikokoelma, 541 nimekettä, kirjallisuutta ja dokumentteja vuosilta 1917-43
- Yliopiston pääatalon sanomalehtisali (mikrofilmit tai paperi)
 - Aftenposten (Oslo) maailmansotien väli
 - Svenska Dagbald katkoin 1915-
 - S Peterburgische Z. seuraajineen 1810-54
 - Pohjoismaisia lehtiä satunnaisesti 1960-
 - Virolaisia lehtiä 1990-
 - The Times 1880-1899, 1930- nyt katkoin
 - Le Figaro ja Pravda 1960-l -
 - Neue Zürcher Zeitung ja New York Times 1939-62 (NZZ myös 82-)
 - Länsimaisia päälehtiä 1989-
- Metso
 - pohjoismaisia päälehtiä lyhyissä pätkissä 1880 –l alkaen, luettelo oppiainekirjastossa

B) Tampereen yliopiston kirjasto

- Antiikin kirjallisia lähteitä. Kaunokirjallisuutta, historiankirjoitusta, filosofiaa, kirjeitä, kirkkoisia, jne. Lähes täydellinen lista saatavissa: kysy Ville Vuolanto
- Oppiaineen kirjastossa luettelo Tampereella sijaitsevista keskiajan lähteistä, mukana mm.
 - Paljon teologista ja filosofista kirjallisuutta
 - liturgista materiaalia
 - *legenda aurea* ja muita pyhimyselämäkertoja
 - satuja ja runoutta
 - ristiretkiä ja itinerariumeja
 - Itämeren alueen keskiajan dokumentteja
 - Early English Texts
- Kansainliitto ja YK -aineistot (1967 alkaen YK ”kaikki”): Linna vapaakappalekirjasto. Samoin Eu - materiaali 1990 -luvun alkupuolelta alkaen
- kansainväliset suhteet maailmansotien väliseltä ajalta hyvin katettu: muistelmia ja dokumentteja vähän maasta kuin maasta
- kansainväliset suhteet 50–60 –luvulla USA/Iso-Britannia -keskeisesti, myös NL
- II MS:n ja sen rauhantekojen diplomaattisia aktiviteetteja koskevaa materiaalia
- Kommunismi ja kansainvälinen internationaali vuosisadan ensi puoliskolla
- aatehistorian, erit. valtioajattelun historian materiaalia 1700-l. – nykypäiviin
- ihmisoikeuksista sanomalehti- ja dokumenttimateriaalia monipuolisesti, joskin fragmentaarisesti

C) Pienempiä kokonaisuuksia edellisten lisäksi

- Iso-Britannia: poliittia muistelmia, Intia–dokumentteja viktoriaaniselta ajalta, industrialismin nousu
- USA: ulkopoliittikkaa jo 1800-l alkaen, presidenttien papereita, Vietnam...
- Pohjoismaat, kv-politiikkaa jo 1800-l, Ruotsi: lakeja, riksadagsprotokoller och acter 1500 –l. alkaen, rauhansopimuksia jne...
- Saksa: politiikkaa, dokumentteja, muistelmia 1900-1960 –l., puoluepolitiikkaa, etenkin sosiaalidemokratiaa koskevia dokumentteja, 1800-l. sosiaalhistoriaa koskevia dokumentteja, sotapropagandaa, 1918-1945 dokumentteja valikoidusti

D) Muista myös:

- yksittäisiä lähdekokoelmia/julkaisuja yksittäisistä kysymyksistä toki myös muista kuin em. maista
- ns. kaunokirjallinen materiaali kirjastoissa
- karttamateriaali (myös Metso, Suomi –keskeistä, mutta esim. Itämeren alue hyvin esillä)